

Ferdinando Frega – Nando the Scribe

THE BALANCE SHEET

The numbers speak
for themselves.

BẢNG CÂN ĐỐI GILLETTE

Bảng cân đối nổi tiếng nhất là của Nhà nước, do một nỗi ám ảnh duy nhất sai khiến: giữ cho ánh đèn luôn rơi vào đúng một điểm — những vùng yếu kém.

Nợ công lúc nào cũng nằm ở vị trí xuất phát đầu tiên, như thể một người bệnh có số phải sống mãi. Nó không bao giờ chết. Nó bị đẩy vào vĩnh cửu.

Hễ người ta nói: “Chúng ta đang gặp khó,” là lời kêu gọi quen thuộc lại nổi theo: đã đến lúc ai nấy phải sang số, phải làm việc chăm hơn, phải có trách nhiệm hơn. Không thể cứ thế này mãi được. Câu bắt buộc bao giờ cũng là một: chúng ta phải chấn chỉnh lại thôi.

Nghe như một hành động trách nhiệm tập thể, của cả quốc gia. Vậy mà tác động của nó tan đi chỉ sau vài phút, như thể chẳng liên quan gì đến chúng ta.

Thế nhưng cái từ ấy vẫn vang vọng quanh ta, mang theo sức nặng của một điều gì đó nghe đâu do người khác gây ra, còn chúng ta vẫn là khán giả trong một thực tại mà muốn chuyển kênh lúc nào cũng được.

Rồi đến bảng cân đối của các tổ chức: thể chế, hiệp hội, tập đoàn. Mục đích có thể khác nhau, nhưng câu hỏi sau cùng vẫn y nguyên:

Chúng ta đã làm tốt, hay lẽ ra còn làm được nhiều hơn?

Hiếm khi một nhà quản lý thực thụ trình ra bảng cân đối nêu rõ từng khoản lỗ đến tận chi tiết và quy trách nhiệm cho từng người. Khi thiếu câu trả lời, lời giải thích sẽ là các yếu tố bên ngoài, như thể thủ phạm là những cơn gió ngược bí ẩn nào đó không ai lường trước và không ai gọi được tên.

Và sau cùng, là bảng cân đối của gia đình.

Rồi một ngày, bạn bắt đầu đếm tuổi mình. Những tờ cáo phó nhắc bạn rằng người ta có chết, và tuổi tác chẳng qua là một mốc ngày tháng đặt đâu đó trong một đời người.

Đó là lúc bảng cân đối của riêng bạn tìm đến.

Cái bảng mà chỉ mình bạn chịu trách nhiệm về cách mình đã tiêu thời gian—và chỉ bạn mới thật sự biết khoản đầu tư ấy sinh lời bao nhiêu.

Không dám lấn sang tâm lý học hay triết học—tôi chẳng phải bác sĩ, cũng chẳng phải giáo sư—tôi muốn chia sẻ bảng cân đối mới nhất của mình:

Bảng cân đối của tôi với tư cách người viết

Con số tự nói lên tất cả. Không cần bình luận.

Và rồi còn có con người.

Độc giả tự nhiên tìm đến, người này nói người kia, không quảng cáo, không chiến dịch, không chiến lược.

Còn có thể làm gì hơn nữa?

Có lẽ chẳng gì cả.

Không phải vì hành trình đã xong, mà vì mọi thứ đã diễn ra một cách tự nhiên.

Và khi tự nhiên tạo ra, thế giới gìn giữ.

Ferdinando